

Dosarul nr. 3ra-882/2018

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central: (A. Cerbu)
Instanța de apel, Curtea de Apel Bălți: (Iu. Grosu, O. Moraru, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018,

c o n s t a t ă :

La 11 noiembrie 2016 Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 22 februarie 2016 reclamanta Dina Tașcu a născut copilul xxx, iar nașterea a avut loc cu abateri de la termenul medical normal pentru ducerea unei sarcini, fiind considerată potrivit informației maternității, Secția de Obstetrică a Spitalului privind Lăuza, ca fiind complicată.

La data de 12 aprilie 2016 Dina Tașcu ținând cont de faptul că se considera a fi persoană neasigurată și se afla la întreținerea soțului Ion Tașcu, a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți acordarea indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului xxxxxxxxx, fiind depusă cererea nr. 36635.

La data de 25 aprilie 2016 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți a emis decizia de refuz nr. x-01/09-2262 prin care a refuzat stabilirea indemnizației de maternitate pentru Dina Tașcu.

La data de 06 iunie 2016, potrivit art. 14 din Legea contenciosului administrativ, a depus cerere prealabilă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, prin care a

solicitat anularea deciziei nr. x-01/09-2262 din 25 aprilie 2016 și acordarea indemnizației de maternitate, pentru nașterea copilului xxxxx, ca soție aflată la întreținerea soțului asigurat și suferind o naștere complicată.

Prin răspunsul nr. x-01/09 din 16 iunie 2016, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți a respins cererea și a menținut decizia de refuz din 25 aprilie 2016 privind acordarea indemnizației de maternitate Dinei Tașcu. Ne fiind de acord cu decizia de refuz din 25 aprilie 2016 și răspunsul la cererea prealabilă, la 15 iulie 2016 a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat declararea nulității refuzului nr. x-01/09-2262 din 25 aprilie 2016 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți și obligarea acesteia la calcularea și eliberarea Dinei Tașcu a indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului xxxxxxxx.

Prin încheierea Judecătorei Bălți din 03 noiembrie 2016 procesul civil a fost încetat în temeiul art. 265 lit. g) Cod de procedură civilă.

Reclamanta Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco a mai indicat că, datorită actelor adoptate de pârâți, Dina Tașcu a suferit moral fiind lipsită neîntemeiat de indemnizația socială, motiv din care a solicitat încasarea sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral în temeiul art. 25 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ.

A solicitat reclamanta Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco anularea deciziei nr. x-01/09-2262 din 25 aprilie 2016 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți la calcularea și achitarea Dinei Tașcu a indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului xxxxxxxxxx, încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți în beneficiul Dinei Tașcu a sumei de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

La 15 iulie 2016 Dina Tașcu, reprezentantă de avocatul Victor Polivenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți prin care a solicitat anularea deciziei nr.x-01/09-2262 din 25 aprilie 2016 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți la calcularea și eliberarea Dinei Tașcu a indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului xxxxxxxx.

Prin încheierea Judecătorei Bălți din 03 noiembrie 2016 a fost admis demersul înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la încetarea procesului civil, încetat procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale în persoana Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la anularea deciziei din 25 aprilie 2016, calcularea și achitarea indemnizației de maternitate (f.d. 72-73).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 februarie 2017 a fost admis recursul declarat de Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco, casată încheierea

Judecătoria Bălți din 03 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu, reprezentată de avocatul Victor Polivenco, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la anularea deciziei din 25 aprilie 2016, calcularea și achitarea indemnizației de maternitate, cu restituirea pricinii la rejudecare la Judecătoria Bălți, în alt complet de judecată (f.d.91-93).

Prin încheierea Judecătoria Bălți, sediul Central din 30 iunie 2017, pricina civilă nr. 3-284/2016 la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la anularea deciziei, obligarea efectuării calculului și achitarea indemnizației de maternitate, încasarea prejudiciului moral și pricina civilă nr.3-46/2017 la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la anularea deciziei, obligarea efectuării calculului și achitarea indemnizației de maternitate, au fost conexate pentru a fi examinate într-un singur proces, fiind atribuit dosarului nr.3-248/2016 (f.d.120).

Prin hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 18 septembrie 2017, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, cu privire la anularea deciziei, obligarea efectuării calculului și achitarea indemnizației de maternitate, încasarea prejudiciului moral, anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, nr. x-01/09-2262 din 25 aprilie 2016, obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, să efectueze calculul și achitarea în beneficiul Dinei Tașcu, c/p xxxxxx, ca soție aflată la întreținerea soțului, a indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului minor xxxxxxxxxxxx. Au fost încasate de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Dinei Tașcu, c/p xxxxxxxxxxxx, cheltuielile de judecată în sumă de 2500 lei, în rest pretențiile reclamantei au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018, au fost admise apelurile declarate de Dina Tașcu și Casa Națională de Asigurări Sociale, casată parțial hotărârea judecătoria Bălți, sediul Central din 18 septembrie 2017 adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Dina Tașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți privind anularea actului administrativ și obligarea calculării și achitării indemnizației de maternitate, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, în partea ce ține de obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți la calcularea și achitarea indemnizației de maternitate și în partea ce ține de respingerea cerințelor de încasare a prejudiciului moral și pronunțată în partea dată o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea Dinei Tașcu cu privire la încasarea prejudiciului moral și s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale

în beneficiul Dinei Tașcu prejudiciul moral în sumă de 500 lei, s-a respins pretenția Dinei Tașcu cu privire la obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți la calcularea și achitarea indemnizației de maternitate, ca fiind neîntemeiată, în rest dispozițiile din hotărârea din 18 septembrie 2018 s-au menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că venitul în cuantumul de cel puțin 4 salarii medii prevăzute în condițiile art. 4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale în corelația cu Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015, pentru anul 2016 a format cel puțin 20200 lei. Venitul realizat de Dina Tașcu în luna iunie 2015 în mărime de 625,80 lei reprezintă un cuantum cu mult mai mic decât plafonul legal stabilit de art. 4 pct. (5) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale care, în cazul depășirii acestuia, are ca efect pierderea statutului de persoană aflată la întreținerea soțului asigurat.

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a reținut că la data apariției dreptului la indemnizație de maternitate, Dina Tașcu nu era angajată în muncă și nu avea venit asigurat, fapt care se confirmă prin carnetul de muncă sau prin declarația prezentată pe propria răspundere că nu este persoană asigurată, pe parcursul a 9 luni consecutiv premergătoare producerii riscului asigurat nu a realizat venit asigurat în cuantum ce ar depăși 4 salarii medii lunare pe economie fapt din care rezultă că ultima se află la întreținerea soțului asigurat Ion Tașcu.

Instanța de apel a remarcat faptul că, instanța de fond incorect a obligat încasarea de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți a indemnizației de maternitate pentru nașterea copilului minor xxxxxxxx or, potrivit Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurare socială nr. 160 din 18 iulie 2014 a fost modificat conținutul art. 44 alin. (4) fiind expus că Casele teritoriale sunt structuri teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale și nu au calitate juridică.

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a considerat injustă hotărârea instanței de fond privind respingerea cererii în partea încasării prejudiciului moral or, reclamanta a fost lipsită prin refuzul dat de autoritatea publică la dreptul său la indemnizație stabilit prin lege, fiind o mamă tânără cu un copil nou născut, suportând suferințe sufletești și un disconfort moral prin încălcarea dreptului său legal pretins.

La 10 mai 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018 și a hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central din 18 septembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018 și a hotărârii judecătoria Bălți, sediul Central din 18 septembrie 2017, în partea admiterii pretențiilor intimetei Dina Tașcu ca fiind ilegale.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. c) și alin. (4) Cod de procedură civilă.

Recurentul a mai indicat că unicul argument al instanței de fond este faptul că venitul realizat de intimată în sumă de 625,80 lei nu poate fi raportat la prevederile art.4 al Legii nr.489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale,

însă instanța a ignorat prevederile Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calculare și de plată a indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005 și anume pct.49 care prevede expres noțiunea de soție aflată la întreținerea soțului.

Se consideră că, soția se află la întreținerea soțului asigurat dacă pe parcursul a 9 luni consecutive premergătoare lunii acordării concediului de maternitate nu a fost încadrată în nici una dintre situațiile prevăzute la art. 4 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale sau dacă și-a pierdut statutul de asigurat în această perioadă din motive ce nu i se pot impune, fapt confirmat prin carnetul de muncă sau prin declarația scrisă pe propria răspundere că nu este persoană asigurată.

A indicat recurenta că legiuitorul a prevăzut prin actele normative mai multe condiții care urmează să le întrunească persoana pentru a fi considerată soție la întreținerea soțului (ex. persoana să nu fie încadrată în una din situațiile indicate la art. 4 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 și să nu dispună de venit asigurat). Una din condițiile prevăzute nu a fost respectată de către Dina Tașcu or, aceasta în perioada lunii iunie 2015 a beneficiat de venit asigurat în valoare de 625,80 lei, activând la comisia electorală nr.2. Instanțele inferioare nu au luat în considerație și faptul că intimata a depus declarație pe propria răspundere că începând cu data de 01 septembrie 2014 nu este încadrată în câmpul muncii și nu dispune de venit asigurat,

Totodată, instanțele inferioare au concluzionat că recurenta nu mai poate invoca ca temei de refuz în achitarea indemnizației de maternitate art. 16 alin. (5) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004, deoarece începând cu 09 februarie 2017 acesta este abrogat, acest argument al instanței considerându-l absolut neîntemeiat, deoarece intimata s-a adresat cu cerere pentru stabilirea indemnizației de maternitate la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți la data de 12 aprilie 2016.

A mai notat recurenta că Curtea Constituțională a declarat neconstituțional art. 16 alin. (5) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale la data de 09 februarie 2017. Prin urmare, Hotărârile Curții Constituționale nu au efect retroactiv, efectele deciziei Curții pot viza doar actele, acțiunile sau operațiunile ce urmează a fi îndeplinite în viitor.

Reieșind din cele expuse, recurenta consideră că refuzul în stabilirea indemnizației de maternitate a fost emis întemeiat, deoarece de către intimată nu a fost întrunită una din condițiile stabilite de lege, astfel dna D.Tașcu nu deține statut de soție aflată la întreținerea soțului.

Cu referire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată recurenta a indicat că prejudiciul moral și cheltuielile de judecată la plata cărora a fost obligată, nu au fost probate ca fiind necesare, fiind pur declarative. Or, prin acțiunile sale Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu a provocat careva suferințe morale. Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii

Moldova, la examinarea cererii intimei, s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018 redactată integral, a fost expediată în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la 11 aprilie 2018, potrivit scrisorii de însoțire nr. 7942 (f.d. 181), fiind recepționată la 17 aprilie 2018 (f.d.184), recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la 10 mai 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 04 iunie 2018, în adresa intimei Dina Tașcu a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu a depus referință.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 alin.(1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu confirmă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către prima instanță și instanța de apel or, temeiurile invocate în cererea de recurs se referă în sine la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii primei instanțe și deciziei recurate.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consider inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Iuliana Oprea

Victor Burduh